

Účinná adaptace na změnu klimatu si vyžádá změny i v řízení měst a obcí

Letošní léto mnohde názorně ukázalo, kde mají naše současná sídla svá slabá místa a limity ve vztahu k negativním důsledkům změny klimatu. Je zřejmé, že dosud uplatňovaný všeobecný přístup k plánování a řízení měst vyžaduje nový pohled.

Hlavní roli v adaptačních strategiích sehraje územní a urbanistické plánování ve spojení se strategickým plánem města a zapojením všech skupin obyvatel, podnikatelů a průmyslu.

OPATŘENÍ, KTERÁ OMEZÍ RIZIKA

Tropické teploty nebyly jediným problémem, kterému byly letos naše obce vystaveny. V důsledku úbytku srážek se octlo mnoho měst a obcí takřka již »na suchu«, tj. v kritické situaci v zásobování vodou. Ke stávajícím, již známým a řešeným důsledkům klimatické změny, jimiž jsou bleskové povodně a záplavy, ledovky a námrazy tak přibývají důsledky z opačného konce spektra živelních jevů.

Co takové situace pro tuzemská města a obce znamenají? Pokud zůstaneme u problémů vyplývajících z dlouhotrvajícího období horka, je potřeba města adaptovat souborem vzájemně se doplňujících opatření, která omezí nezanedbatelná zdravotní rizika obyvatel a pomohou učinit města i v létě obyvatelná.

ZELEŇ A VODNÍ PRVKY

Ke snížení efektu tepelných ostrovů měst a důsledků tropických období lze přispět především výsadbou vhodné vegetace a instalací vodních prvků. Ideálně by měla taková opatření přinést několik pozitivních efektů najednou, už jen s ohledem na investiční a provozní náklady. Jedná se třeba o příspěvek ke snížení teploty vzduchu

a zároveň k jeho čištění. Aby byl tento efekt platný i v zimním období, bude vhodné volit i některé z jehličnanů. Pokud hledáme spojení s vodním prvkem, zvolíme druhy s větší tolerancí k zamokření. Naopak, ve vztahu k úspoře vody k zavlažování volíme druhy méně náchylné k přísuškům, např. stepní traviny.

Pozitivním účinkem vegetace je i stínění budov. Pro tento případ začíná renezanční vertikální využití popínavých rostlin. Výhodou zelené fasády je snadná instalace i případné odstranění, především ve spojení s nosnou konstrukcí. Vhodná je zejména v lokalitách s nízkým potenciálem pro výsadbu stromové vegetace.

V neposlední řadě je nutné zmínit instalaci vodních prvků. Města a obce by se měly zaměřit na podporu výstavby prvků, které budou sloužit občanům nejen jako estetický prvek. Smyslem nově budovaných zařízení by mělo být zpřístupnění vodního živlu. Každý by měl mít právo se během horkých období osvěžit, k čemuž mohou sloužit mlžítka nebo moderní fontány vystřikující vodu přímo ze země.

OPATŘENÍ PRO ENERGETICKOU SOBĚSTAČNOST

Města dosud ve větší míře nemusela řešit problém s nedostatečnou nebo nejistou dodávkou energie, přesto je energetická soběstačnost v blízké budoucnosti jednou z priorit, na kterou se rozvoj sídelních celků zcela jistě zaměří. Půjde o celkové sní-

žení potřeby energie spojené s důrazem na efektivní využívání obnovitelných zdrojů.

Mezi účinná opatření k podpoře energetické soběstačnosti patří výstavba a renovace budov s téměř nulovou spotřebou energie, instalace termosolárních systémů a fotovoltaiky či zdrojů využívajících místní biomasu. Veřejné budovy v tomto standardu se musejí podle zákona stát již od příštího roku, současně existuje i možnost získání dotace jak na novostavby, renovace stávajících budov, tak na využití obnovitelných zdrojů. Ideální by bylo do konceptů nových domů a jejich renovací už zakomponovat opatření na snížení spotřeby vody, využití dešťové a šedé vody.

PRVNÍM KROKEM JE ANALÝZA

Každé město má rozdílné výchozí podmínky, prvním krokem k adaptační strategii by tedy měla být analýza hrozeb a rizik. Ta by měla mimo jiné stanovit, které lokality jsou nejvíce ohrožené, a zároveň, která skupina obyvatel nese největší míru rizika. Strategie vystavěná na tomto základě, s jasným plánem realizace adaptačních opatření by měla zabránit jejich vzájemnému narušování nebo snižování jejich účinnosti.

Na otázky, jakým dalším hrozbám mohou v budoucnu města a obce v České republice čelit, jaká adaptační opatření lze realizovat či jaké zdroje mohou města a obce využít k jejich financování, mimo jiné odpoví konference projektu, která se bude konat 3. 12. 2015 v Praze.

**MICHAELA DUDÁČKOVÁ
MIROSLAV ŠAFAŘÍK A KOLEKTIV**

Článek byl vytvořen v rámci projektu Adaptace sídel na změnu klimatu podpořeného grantem z Islandu, Lichtenštejnska a Norska (Finanční mechanismus EHP-Norsko).

KONFERENCE k projektu

Adaptace sídel na změnu klimatu

**Jakým rizikům spojeným se změnou klimatu čelí naše města?
Jak je možné se na její dopady připravit?**

Těmto otázkám bude věnována naše konference. Dozvíte se na ní aktuální informace z oblasti praktické adaptace na změnu klimatu. Na programu je i představení studií, které jsou základem unikátních adaptačních strategií tří českých měst.

Nenechte si také ujít jedinečnou chemicko-fyzikální show Michaela Londesborougha, který Vám řekne a předvede vše, co jste ještě o CO₂ nevěděli.

3. prosince
2015

MÍSTO KONÁNÍ:
Nadace ABE,
Václavské nám. 833/31,
Praha

REGISTRACE

www.adaptacesidel.cz/konference

Kapacita je omezená, potvrďte prosím účast do 13.11.

Projekt byl podpořen grantem z Finančního mechanismu Islandu, Lichtenštejnska, a Norska.

POŘADATEL
Adaptace sídel
na změnu klimatu

HLAVNÍ PARTNER
COFELY
GDF SVEZ

MEDIÁLNÍ PARTNEŘI

**moderní
obec**

Smart Cities